

7. Forum ICT-društvo

UMJETNA INTELIGENCIJA I DEMOKRACIJA

Politika u doba umjetne inteligencije

14. ožujka 2024.

Zagreb, Kuća Europe

Prvi panel: AI tehnologija i ekonomija. Algoritamska ekonomija i utjecaj umjetne inteligencije na globalna tržišta

Ova panel rasprava u sastavu Martina Silov, (predsjednica Croatian AI Association), doc.dr.sc. Marko Horvat, (Fakultet elektrotehnike i računarstva, Zagreb) i Slađana Krpić (konzultantska tvrtka Poslovna inteligencija), a pod moderiranjem Marina Beka dala je uvodni ton čitavom Forumu raspravljajući o glavnim rizicima, ali i prilikama koje nudi i donosi tehnologija umjetne inteligencije u ekonomskom, poslovnom i gospodarskom svijetu i smislu. Panelisti su istakli kako je umjetna inteligencija tehnologija koja se razvija iznimno velikom brzinom i kako je njena implementacija i utjecaj na naše svakodnevne živote tek započeo. Jednako tako, istaknuto je kako trenutno u poslovnom svijetu vlada pomodarstvo po kojem se smatra da su alati umjetne inteligencije već sada nužni i neophodni u poslovanju, dok se često radi o problemima koji su rješivi i drugim, jednostavnijim sredstvima.

Naglašeno je kako je umjetna inteligencija, unatoč ogromnom napretku koji se svakodnevno postiže, još uvijek u fazi kada ne možemo sa sigurnošću znati što nam ta tehnologija donosi i može donijeti i kako su konstantno usavršavanje, otvorenost, ali i zdravi oprez ključni aspekti pristup umjetnoj inteligenciji.

Drugi panel: Pravna regulacija umjetne inteligencije u Europskoj uniji: Izrada politika upravljanja i nadzora nad umjetnom inteligencijom između rizika i sigurnosti.

Ova panel rasprava u sastavu Marko Porobija (odvjetnik), Stefan Martinić, (odvjetnik), dr.sc. Tomislav Furlanis, (Filozofski fakultet, Rijeka) i prof.dr.sc. Franjo Jović (umirovljeni profesor FERIT-a i bivši dekan), a kojom je moderirao dr.sc. Ivan Cerovac pokrila je niz tema povezanih

s pravnom regulativom umjetne inteligencije općenito, ali s posebnim naglaskom na trenutni i nastajući pravni okvir unutar Europske unije. Među važnim aspektima koji su istaknuti jest onaj kako je samo pitanje regulacije ove tehnologije dvosjekli mač; Europa, tj. Europska unija je područje svijeta koje najviše regulira tehnologiju umjetne inteligencije, dok u SAD-au vlada veća liberalnost tržišta, a u Kini regulacija uopće ne postoji. Tu je naglašeno kako je uvijek važno održavati ravnotežu između logične potrebe za regulacijom i nužnosti slobode razvitka tehnologije.

Panelisti su kao važno pitanje na koje još uvijek ne postoji definitivan odgovor naveli i pitanje intelektualnog vlasništva nad materijalima koji se koriste, često bez znanja autora, u procesu vježbanja i razvoja umjetne inteligencije. Zaključeno je kako je područje pravne regulative tehnologije umjetne inteligencije granično područje koje zahtjeva doprinose drugih stručnjaka, kao što su lingvisti, filozofi, psiholozi itd., kako bi se točno i adekvatno razgraničila i definirala pravna odgovornost i obveze ove tehnologije.

Treći panel: Umjetna inteligencija, demokracija i društvo: Može li zloraba umjetne inteligencije odvesti u digitalne diktature 21.stoljeća?

Treći i zaključni panel, na kojem su sudjelovali Aco Momčilović, (Croatian AI Association), izv. prof. Marita Brčić Kuljiš, (Filozofski fakultet, Split), doc. dr.sc. Benedikt Perak, (Filozofski fakultet, Rijeka), doc. dr.sc. Ivan Cerovac, (Filozofski fakultet, Rijeka) i Krešimir Rogina, (arhitekt), a kojim je moderirao Mislav Vušković bavio se pitanjima umjetne inteligencije kao tehnologije koja uvelike utječe na našu percepciju politike, demokracije, umjetnosti i društva uopće.

Panelisti su istaknuli kako je pitanje interakcije između čovjeka, njegove svijesti i samopercepcije s jedne strane i umjetne inteligencije te njenih sadašnjih i potencijalnih budućih razvitaka ključno pitanje 21. stoljeća koje će utjecati na sve aspekte društva, a možda i na samu narav društvenog uređenja kakvim ga danas poznajemo. Kao potencijalna opasnost u odnosu na tehnologiju umjetne inteligencije istaknut je moralni i etički vakuum u kojem se nalazi današnje društvo. Nedostatak objektivnih kriterija prosudbe sebe i svijeta može čovjeka dovesti u opasnost i podređeni položaj naspram tehnologije, prije svega praveći od stroja i tehnologije idola.

Zaključeno je kako je današnji trenutak važniji nego ikada za paralelan razvoj čovjekove sposobnosti ovladavanja tehnologijom, uz razvoj tehnologije same.